

Reactiematrix naar aanleiding van het advies Regioplan U16 beschermd wonen, d.d. 17 november 2022

Opmerking vooraf: de Adviesraad heeft een concept versie van het Regioplan U16 beschermd wonen ontvangen. In dat concept werd gesproken van een termijn van 2023-2024 voor de (financiële) samenwerkingsafspraken. In de definitieve versie is de periode verruimd naar 2023-2028. Dit vanwege voortschrijdend inzicht en een bestuurlijke ronde langs de velden:

We staan achter de uitgangspunten van de doordecentralisatie en willen als gemeenten verantwoordelijk zijn voor de zorg aan onze eigen inwoners. Maar tegelijkertijd zien we ook dat het organiseren van 24-7 zorg een complexe infrastructuur vraagt, wat een regio of individuele gemeente niet goed alleen kan oppakken. We willen de zorg voor onze meest kwetsbare inwoners continueren en zien een afbreukrisico als we hier niet langdurig samen verantwoordelijk voor zijn.

Daarom is gekozen om de huidige zorgafspraken te continueren tot en met 2028 (aflooptermijn huidige inkoopafspraken), zodat we de 24-uurs zorg overal beschikbaar houden voor hen die dat nodig hebben. Elke twee jaar zullen we de samenwerking evalueren, waardoor het mogelijk is om de afspraken gezamenlijk bij te stellen. De huidige inkoopafspraken zijn zo opgesteld dat regio's/gemeenten ze op onderdelen kunnen overnemen. Indien er uit de evaluatie blijkt dat delen van zorg beter lokaal georganiseerd en ingekocht kunnen worden, kunnen contracten (voor het eerst per 2026) door de regio's worden overgenomen.

Nummer	Opmerking/advies	Reactie
1.	Financiële afspraken:	
1a.	Wij adviseren het College toe te zien dat de toekomstige saldo's uit het transformatiefonds en de werkbegroting - bestemd voor de lokale voorbereiding op de transitie, opgespaard tussen 2022 en 2024 - te allen tijden beschikbaar blijven voor Beschermd Wonen en niet te laten storten in een algemene pot van voorzieningen.	<p>In het Regioplan Beschermd Wonen U16 is vastgelegd dat de middelen die aan het eind van een jaar overblijven zullen worden toegevoegd aan de BW-middelen van het jaar daarop. Wanneer op enig moment blijkt dat de middelen op U16 niveau en lokaal leiden tot overschotten, zullen de overschotten aan de U16 gemeenten terug verdeeld worden volgens de verdeelsleutel van het objectief verdeelmodel.</p> <p>De U16 gemeenten spreken met elkaar af dat het budget voor lokaal maatwerk ingezet wordt voor de BW cliënten en het realiseren van de beweging zoals in het Regioplan is aangegeven. Dit kan ook betekenen dat budget wordt ingezet om bijvoorbeeld meer individuele begeleiding uit de Wmo in te kunnen zetten voor deze cliënten.</p>

Nummer	Opmerking/advies	Reactie
1b.	Datzelfde adviseren wij om ná de transitie in 2024 ook alle uitgespaarde gelden uit het (zie punt a) blijvend te reserveren en ter beschikking te houden voor Beschermd Wonen.	In het Regioplan Beschermd Wonen U16 maken we afspraken voor de periode 2023-2028. De periode ná de transitie is in dit geval ná 2028. Dat is ver weg om nu al toezeggingen over te doen. We vinden het in ieder geval belangrijk dat er t.z.t. voldoende middelen beschikbaar zijn voor BW zorg aan onze inwoners.
1c.	Gebaseerd op het onder 1a. en 1b. genoemde, adviseren wij om een "reservepot" in te stellen om deze gelden voor een bepaalde periode beschikbaar te houden voor Beschermd Wonen. Dit om de onkosten als gevolg van de te verwachten schommelingen in het cliëntenbestand, het nog niet bekend zijn van de objectieve financiële verdeelsleutel van de overheid en de gevolgen van het woonplaatsbeginsel in ieder geval in financiële zin te kunnen opvangen.	De U16 werkbegroting bevat een bedrag voor zorgkosten. Hierin is rekening gehouden met een buffer van de zorgkosten om eventuele groei van de regionale BW zorgvoorzieningen of een stijging van de kosten op te kunnen vangen. Deze buffer wordt in 2024 gecreëerd en jaarlijks aangevuld als dat nodig is
1d.	Wij adviseren het college om de centrumgemeente dringend te verzoeken om de gelden voor de lokale voorbereiding op de transitie ruimhartig te blijven verlenen.	<p>Het budget voor lokaal maatwerk vormt een structureel onderdeel van de werkbegroting. De begroting wordt door de U16 gemeenten gezamenlijk opgesteld.</p> <p>We monitoren de komende jaren de mate waarin de inhoudelijke beweging (van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis) effect heeft op de benodigde omvang van BW-voorzieningen. We verwachten dat wanneer de ambulantisering verder vorm krijgt, het budget voor zorgkosten minder zal worden. En dat daarmee het deel voor lokaal maatwerk zal groeien.</p> <p>Maar andersom kan ook: als blijkt dat opschalen van voorzieningen nodig is, omdat wachtlijsten oplopen en er onvoldoende lokaal/regionaal alternatief aanbod is, dan moet er extra budget voor zorg- en uitvoeringskosten gereserveerd worden. In dat geval is er minder budget beschikbaar voor de lokaal maatwerk.</p>
2.	Organisatorische afspraken	
2a.	2023 en 2024 zijn overgangsjaren waarin ervaring wordt opgedaan met een aantal projecten en deze ervaringen binnen U16 worden gedeeld. In Stichtse Vecht is het project "Housing First: Living Lab, eerst een Thuis" een project met een zienswijze dat 1 jaar geleden is omarmd. De Adviesraad ondersteunt deze visie en dringt sterk aan om dit project ook in Stichtse Vecht te realiseren in 2023/2024.	Hiermee wordt gerefereerd aan het gemengd wonen project in Loenen aan de Vecht. Hier worden 40 flexibele woonunits gerealiseerd voor starters, marginaal gehuisvesten en dak-en thuislozen. De voorbereidingen voor dit project zijn in volle gang. Als alles volgens planning verloopt dan worden de eerste units na de zomer 2023 geplaatst en de eerste bewoners gehuisvest.
2b.	Een prioriteit is verder het uitwerken van de rol van de wijkteams bij het plaatsen van nieuwe MOBW cliënten in een wijk, waarvoor een heldere visie van het wijkgericht werken essentieel is.	Zorgaanbieders, woningcorporaties en TIM SV hebben goede afspraken gemaakt over de uitstroom van beschermd wonen cliënten naar Stichtse Vecht. Al in een vroeg stadium is er contact tussen cliënt, zorgaanbieder en TIM voor een warme overdracht.

Nummer	Opmerking/advies	Reactie
2c.	Clientparticipatie wordt genoemd, maar is nog niet uitgewerkt.	Het opzetten van cliëntparticipatie is als activiteit opgenomen in het Uitvoeringsprogramma 2023-2024 (deel 3 Volgen, vertellen en verbinden). In Utrecht-West starten we op korte termijn met een behoefteonderzoek onder cliënten en aanbieders. Onderdeel hiervan is het opzetten van een klankbordgroep, bestaande uit cliënten. Deze klankbordgroep willen we structureel voortzetten.
	T.a.v. Toekomstige verdere samenwerking binnen U16	<i>Onderstaande punten zijn opgenomen in de bijlage bij het advies</i>
3a.	Erop toe te zien dat instellingen Beschermd Wonen met een klein cliëntenbestand in de toekomst ook kwalitatief goede, speciale zorg blijft behouden. Met name dat de grote zorgverleners hier ook intensieve zorg blijven leveren.	We houden zo lang als dat nodig is gezamenlijk (U16) de infrastructuur en voorzieningen in stand. Daarbij gaat het voornamelijk om samen verantwoordelijkheid nemen voor de voorzieningen die een 24/7 karakter hebben, en die daarmee een bepaalde regionale infrastructuur nodig hebben. Dit is belangrijk om de cliënten en aanbieders de komende jaren voldoende continuïteit te bieden. Daarom kiezen we voor een duurzame samenwerking binnen de U16, waarbij we (veel meer dan nu) gezamenlijk sturen op de uitvoering van zorg en het zorglandschap.
3b.	De samenwerking met kleine zorg verlenende bedrijven minimaal te houden.	Zie antwoord op vraag 3a.
3c.	De integratie van cliënten van zorginstellingen met de wijk en buurt te stimuleren.	De beweging die we maken is er juist op gericht om te voorkomen dat inwoners in een instelling voor beschermd wonen terecht komen. We willen beschermd wonen veel meer 'in de wijk of in het dorp' organiseren. In het behoefteonderzoek dat we uitvoeren onder cliënten en aanbieders van beschermd wonen brengen we in kaart wat hiervoor nodig is. Er zijn al mooie initiatieven zoals de Buurtcirkel en het gemengd wonen concept in Loenen aan de Vecht.
3d.	Ruimte te geven voor de "Couleur local" van de kernen en wijken in Stichtse Vecht.	Daar hebben we aandacht voor. in het kader van de uitwerking van de woonzorgvisie bijvoorbeeld bekijken we wat er per kern nodig is om langer zelfstandig thuis te blijven wonen.

De Adviesraad heeft in de bijlage bij het advies ook enkele vragen t.a.v. de transitie gesteld.

Vraag 1: In welke 2 Wmo-regio's wordt er een pilot studie gedaan?

Antwoord: we gaan er vanuit dat deze vraag betrekking heeft op de grotere rol van de wijkteams in de toegang van beschermd wonen. Gestart wordt in de regio's Utrecht-West (waaronder Stichtse Vecht, 1 januari 2023) en Zuidoost Utrecht (1 maart 2023). Later dit jaar volgen de regio's Lekstroom (juni 2023) en

Utrecht-stad (najaar 2023). Maar ook op andere vlakken voeren we pilots uit in de regio Utrecht-West , zoals de pit-stops in Woerden, Kamers met Aandacht en de 24/7 pilot.

Vraag 2: Welke voorbereidende stappen worden er tussen 2022 -2024 gezet in de cliëntenparticipatie?

Antwoord: daar is nu geen concreet antwoord op te geven. Het opzetten van de cliëntenparticipatie is onderdeel van het Uitvoeringsprogramma en wordt gerealiseerd in de periode 2023-2024. In regio Utrecht-West starten we op korte termijn in ieder geval met een behoefteonderzoek onder cliënten en aanbieders. In dit onderzoek gaan we in gesprek met o.a. cliënten over hun behoefte aan ondersteuning rond beschermd wonen. Deze dialoog willen we structureel voortzetten in de vorm van een klankbordgroep met cliënten.

Vraag 3: Verloopt de voorbereiding op de transitie in 2024 t.a.v. de inrichting van de administratie en deskundigheidbevordering naar wens?

Antwoord: vooralsnog gaat het om de grotere rol van de wijkteams in de toegang. De voorbereidingen hierop verlopen naar wens. Er zijn twee aandachtfunctionarissen toegang Beschermd Wonen aangesteld, die de lokale toegangsteams in de Utrecht-West gemeenten zullen ondersteunen bij het doen van onderzoek. Daarnaast faciliteren deze functionarissen het leren tussen de toegangsteams, regionale toegang en aanbieders. Het aanbieden van trainingen en opleidingen gebeurt op vraag vanaf 2023. De werkprocessen in de lokale toegangen en tussen lokale toegang en gemeentelijke loketten zijn ingericht en communicatie richting aanbieders is gerealiseerd. Daarnaast zijn beleidsadviseurs van de regiogemeenten betrokken bij de accountgesprekken van Utrecht met aanbieders.

Vooralsnog gaan we er vanuit dat we beschermd wonen niet zelf gaan inkopen. De samenwerkingsafspraken maken we voor de periode 2023-2028. In deze periode gaat het vooral over gezamenlijk monitoren en met elkaar leren. Bij een model van zelfstandige inkoop hebben we uiteraard veel meer in te regelen.

Vraag 4: Hoe denkt het college de zorgkwaliteit te waarborgen als herkomstgemeente, waarbij de cliënt buiten Stichtse Vecht beschermd woont?

Antwoord: we gaan er vanuit dat de huidige inkoop situatie tot 2028 wordt voortgezet. Ook in de huidige situatie komt het voor dat een inwoner uit Stichtse Vecht (herkomstgemeente) gebruik maakt van een beschermd wonen voorziening buiten Stichtse Vecht. In de overeenkomst met de gecontracteerde partijen zijn kwaliteitseisen opgenomen waaraan de zorg moet voldoen. Het toezicht daarop wordt uitgevoerd door centrumgemeente Utrecht. Bij voortzetting van de samenwerkings- en inkoopafspraken tot en met 2028, blijft dat het geval. In toenemende mate nemen beleidsadviseurs uit de regiogemeenten deel aan de accountgesprekken met de zorgaanbieders.

Vraag 5: Is het mogelijk om met alle U16 gemeentes een gezamenlijke kwaliteitscontrole op de zorg af te spreken? (fraudebestrijding)

Antwoord: voor beschermd wonen is dat al het geval, omdat de U16 gemeenten dat gezamenlijk hebben ingekocht.